

Dr hab. Mariusz Sielski

RECENZJA

dzieła artystycznego, dorobku artystycznego i pedagogicznego
Pana dr. Gajusza Kęski
sporządzona w związku z postępowaniem habilitacyjnym

Kraków, 7 kwietnia 2017 roku

Dr hab. Mariusz Sielski
Dziedzina: Sztuki muzyczne
Dyscyplina artystyczna: Instrumentalistyka
Adres: ul. Felicjanek 27/8, 31-103 Kraków
Tel. 12 421 47 64, 604 26 50 20
E-mail: zbsielsk@cyfronet.pl

Zleceniodawca opinii

Akademia Muzyczna w Krakowie, Rada Wydziału Instrumentalnego: pismo z dnia 27 lutego 2017 roku.

Zlecenie podjęte w związku z decyzją Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów z dnia 8 lutego 2017 roku (BCK-VII-L-8270/16), na podstawie art.18a ust.5 ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. z 2016 r. poz. 882 ze zm. w Dz.U. z 2016 r. poz. 1311), powołującą komisję habilitacyjną do przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego wszczętego w dniu 10 listopada 2016 roku w dziedzinie sztuk muzycznych, w dyscyplinie artystycznej – instrumentalistyka dla Pana dr. Gajusza Kęski.

Do pisma z dnia 27 lutego 2017 roku, dostarczonego mi przez dr. hab. Pawła Krauzowicza, Prodziekana Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej w Krakowie (wydziału, którego Rada została wskazana przez wnioskodawcę do przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego), informującego o wyznaczeniu mojej osoby przez Centralną Komisję jako recenzenta komisji habilitacyjnej do oceny osiągnięć Pana dr. Gajusza Kęski, została dołączona dokumentacja.

Podstawowe dane o Habilitancie

Początek edukacji artystycznej Pana dr. Gajusza Kęski związany jest z jego rodzinnym miastem, Przemyślem. Tam w wieku sześciu lat rozpoczął naukę gry na fortepianie w Zespole Państwowych Szkół Muzycznych im. Artura Malawskiego klasie mgr Urszuli Hop, a od klasy piątej pozostawał pod opieką pedagogiczną prof. Andrzeja Pikula, w klasie którego odbył studia pianistyczne w Akademii Muzycznej w Krakowie w latach 1997-2002. Studia magisterskie ukończył z oceną celującą.

W latach 2002-2005 odbył ukończone z wyróżnieniem studia podyplomowe w Sweelinck Conservatorium w Amsterdamie w klasie prof. Willema Bronsa. W latach 2006-2009 dr Kęska był uczestnikiem studiów doktoranckich w Akademii Muzycznej w Krakowie. Swoje umiejętności pianistyczne podnosił biorąc udział w licznych kursach mistrzowskich prowadzonych przez wielu wybitnych pianistów, m.in. takich jak: Halina Czerny-Stefańska, Paul Badura-Skoda, Rudolf Buchbinder, Dimitri Bashkirov, Dominique Merlet, Pnina Salzman, Victor Derevianko, Jose Ribera, Emanuel Krasovsky, Vadim Monastyrsky, Niel Immelman, Salomon Mikowsky i Kevin Kenner.

Dr Gajusz Kęska od początku swojej muzycznej edukacji odnosił znaczące sukcesy na wielu konkursach pianistycznych w kraju i za granicą (Francja, Holandia, Izrael, Kanada, Hiszpania) oraz otrzymywał stypendia instytucji państwowych i fundacji za wyniki w nauce i w uznaniu jego działalności koncertowej i konkursowej.

W roku akademickim 2001/2002 dr Gajusz Kęska odbył staż asystencki w Akademii Muzycznej w Krakowie. W latach 2005-2012 zatrudniony był w charakterze nauczyciela gry na fortepianie w Ogólnokształcącej Szkole Muzycznej I st. im. Ignacego Jana Paderewskiego w Krakowie. Od października 2005 roku jest zatrudniony w Akademii Muzycznej w Krakowie, początkowo jako akompaniator (2005-2008), następnie jako asystent w Katedrze Fortepianu (2008-2012), a po uzyskaniu stopnia doktora sztuki w marcu 2010 roku, od października 2012 na stanowisko adiunkta. Na stanowisku tym pracuje w Katedrze Fortepianu do dnia dzisiejszego. Od stycznia 2006 roku zatrudniony jest również w Państwowej Ogólnokształcącej Szkole Muzycznej II st. im. Fryderyka Chopina w Krakowie w charakterze nauczyciela gry na fortepianie.

Już w okresie swojej muzycznej edukacji Pan dr Gajusz Kęska, jako wyróżniający się pianista, rozpoczął działalność koncertową występując jako solista i kameralista.

Ocena autoreferatu

Dr Gajusz Kęska w autoreferacie stara się określić swoją sylwetkę na tle przebytej edukacji muzycznej, doświadczeń koncertowych i dotychczasowej pracy zawodowej. Wydaje mi się, że intencją Habilitanta było wskazanie tych najważniejszych elementów, które przyczyniły się do skupienia artystycznej uwagi nad twórczością Franciszka Liszta. Do wykrystalizowania się sylwetki pianistycznej Habilitanta znaczący wpływ miała długoletnia edukacja (od jedenastego roku życia) pod kierunkiem prof. Andrzeja Pikula. To fakt nie do przecenienia, gdy młody obiecujący adept sztuki muzycznej ma możliwość rozwoju w klasie znakomitego pedagoga. Z autoreferatu wnioskuję, że to właśnie prof. Andrzej Pikul zaszczerpił w Habilitancie fascynację muzyką fortepianową Karola Szymanowskiego czego owocem była nagrana w późniejszym czasie dla firmy Dux znakomita, moim zdaniem, płyta z trzema Sonatami Karola Szymanowskiego. W autoreferacie, który w dużej części jest rozbudowanym wcześniej umieszczonym w dokumentacji życiorysem, dr Gajusz Kęska stara się sprecyzować co skłoniło go do „zwrócenia się w kierunku muzykibardziej skryzalizowanej i sprecyzowanej wyrazowo, o jasnej, często podpartej programową treścią, artystycznej wymowie” (cyt.). Droga ciekawa, ale nie ukrywam, że dla mnie zaskakująca: przez Szymanowskiego do Liszta... Znaczna część autoreferatu to opis kompozycji składających się na dzieło podlegające ocenie. Tu Habilitant oprócz podania informacji faktograficznych dzieli się swoimi spostrzeżeniami natury czysto wykonawczej i interpretacyjnej.

W zakończeniu dr Gajusz Kęska podaje kilka informacji dotyczących pracy artystyczno - naukowej i organizacyjnej.

Ocena osiągnięć artystycznych

Od momentu uzyskania stopnia doktora sztuki w roku 2010 Pan dr Gajusz Kęska wziął udział w ponad sześćdziesięciu pięciu koncertach w wielu miastach Polski (m.in. Kraków, Warszawa, Kielce, Gliwice, Nowy Targ, Zakopane, Żywiec, Rzeszów, Przemyśl, Kłodzko, Krynica, Szczawnica) oraz w Belgii (Hasselt), Szkocji (Edynburg, Inverness), Hiszpanii (La Corunia), w Niemczech (Dippoldiswalde) i we Włoszech (Catania). Na swoim koncie ma również koncerty w Chinach, Chile, Ekwadorze, Peru, Boliwii i na Białorusi. Repertuar tych koncertów obejmuje dzieła na fortepian solo, na fortepian z towarzyszeniem orkiestry (C.Saint-Saëns, F.Liszt, F.Chopin, H.M.Górecki) oraz znaczące dzieła z literatury kameralnej i akompaniamenty. W koncertach kameralnych Habilitant towarzyszył m.in. wiolonczelistom: Dorocie Imielowskiej, Łukaszowi Pawlikowskiemu, Beacie Urbanek-Kalinowskiej, Zuzannie Bachmińskiej; wokalistom: Jolancie Kowalskiej, Joannie Radziszewskiej, Joannie Trafas, Przemysławowi Firkowi; altowioliście Annie Rutkowskiej oraz skrzypaczce Ilonie Nieciąg. W koncertach symfonicznych dr. Kęsce towarzyszyli dyrygenci: Michał Klauza, Paweł Kotla, Nathalie Marin, Giuseppe Romeo i Małgorzata Tęczyńska-Kęska. Analizując dokumentację koncertową Habilitanta zauważam, że wiele utworów z podanego spisu repertuarowego miało swoje publiczne wykonania. Nagranie live z jednego z koncertów dr Gajusz Kęska przedstawia jako część dzieła artystycznego podlegającego ocenie.

Ta różnorodność pozycji repertuarowych przedstawia obraz pianisty wszechstronnego, zawodowo aktywnego i dyspozycyjnego.

Ocena dzieła artystycznego

Habilitant wskazuje do oceny jako oryginalne dzieło artystyczne płytę CD będącą nagraniem dzieł Franciszka Liszta: Funérailles, Consolations, Mephisto Waltz nr 1 i Totentanz. Z opisu płyty można by wnioskować, że wszystkie utwory zostały wykonane podczas koncertu, który odbył się 23 października 2011 roku w sali Filharmonii im. Karola Szymanowskiego w Krakowie w ramach Międzynarodowych Dni Franciszka Liszta organizowanych przez Katedrę Fortepianu Akademii Muzycznej w Krakowie. Z dokumentacji wynika, że jedynie Totentanz wykonany został podczas w/w festiwalu. Według informacji przekazanej mi przez Habilitanta pozostałe utwory są nagrane w dniach 20 i 21 czerwca 2016 roku w auli Akademii Muzycznej Florianka. Brak tej informacji w opisie płyty CD i w dokumentacji traktuję jako niedopatrzenie.

Wykonanie wszystkich kompozycji przekonało mnie w opinii, że w przypadku dr. Gajusza Kęski mamy do czynienia z pianistką wysokiej próby. Myślę, że aspekt wirtuozowski odgrywa w niej dominującą rolę. To gra niezwykle przemyślana i logiczna. Pozwolę sobie na użycie zwrotu „wirtuozeria kontrolowana”. Oczekiwałbym od Habilitanta większej refleksji nad czasem muzycznym i długością

dźwięku w *Consolations*, w których wykonaniu panuje pewien obiektywizm rzutujący na spłylenie warstwy lirycznej tak ważnej w *Pocieszeniach*. Uwaga ta dotyczy też wykonania pozostałych utworów solowych nagranych niezwykle poprawnie technicznie i z szacunkiem dla zapisu nutowego, ale które, moim zdaniem są zdystansowane w warstwie wyrazowej.

W przypadku *Totentanz* mamy do czynienia z nagraniem live, co według mnie nadaje głębszy walor ocenianemu dziełu artystycznemu. Uważam to wykonanie za znakomite pod każdym względem, a przede wszystkim w warstwie precyzji artykulacyjnej, szlachetności brzmienia instrumentu we wszystkich rejestrach bez względu na realizowany zapis warstwy dynamicznej oraz świetny balans solista-orkiestra. Habilitant uniknął, częstego w wykonaniu tej kompozycji, pójścia w płytką wirtuozerię i nie przekroczył granicy wycucia smaku artystycznego.

Po wysłuchaniu tej rejestracji stwierdzam, że dr Gajusz Kęska to pianista o wykrystalizowanej sylwetce artystycznej, posiadający znakomity warsztat pianistyczny, który służy Habilitantowi do twórczego kreowania muzyki.

Ocena osiągnięć dydaktycznych i naukowych

Jako pedagog w Katedrze Fortepianu Akademii Muzycznej w Krakowie Pan dr Gajusz Kęska pracuje od roku akademickiego 2008/2009 i od tego czasu studia magisterskie pod jego kierunkiem ukończyło czterech studentów (Habilitant nie podaje ich dalszych losów zawodowych).

Na swoim koncie ma kilka sukcesów jednej studentki na międzynarodowych konkursach muzycznych (Czechy, Niemcy, Włochy, Wielka Brytania). Do listy laureatów należy zaliczyć też uczniów Państwowej Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej II st. im. Fryderyka Chopina w Krakowie, którzy zdobywali nagrody i wyróżnienia na konkursach krajowych (Warszawa, Kraków, Siedlec, Jasło, Trzciana). W zakresie dydaktyki i interpretacji muzycznej Habilitant wykazuje się bardzo dużą aktywnością prowadząc kursy w kraju i za granicą (Chile, Peru, Boliwia, Chiny). Dwukrotnie odbył kilkudniowe staże naukowe w ramach programu Erasmus Plus w wyższych szkołach muzycznych w Catanii i La Coruna.

Wygłosił referaty w ramach sesji naukowych w macierzystej uczelni na temat *Sonat fortepianowych Karola Szymanowskiego* (2012) oraz *twórczości Igora Strawińskiego* (2014). W marcu 2015 wygłosił trzy wykłady na Wydziale Kultury i Sztuki w Ningbo Foreign Affairs School (Chiny).

Dr Gajusz Kęska aktywnie uczestniczy w wielu projektach naukowo-artystycznych Katedry Fortepianu, których w paru przypadkach jest pomysłodawcą.

W roku 2014 ukazała się publikacja (ISBN 978-83-62743-33-9) „*Polscy kompozytorzy emigracyjni. Szkice i interpretacje*”, w której Habilitant jest autorem rozdziału „*Roman Palester - Preludia na fortepian*”.

Aktywność dr. Gajusza Kęski na polu naukowo-dydaktycznym moim zdaniem jest wyróżniająca i zasługuje na uznanie.

Pragnę nadmienić, że dowodem uznania za zasługi i szczególny wkład pracy na rzecz Akademii Muzycznej w Krakowie są przyznane dr. Gajuszowi Kęsce Nagrody Rektora III stopnia w latach 2012, 2013 i 2014 . Habilitant otrzymał też dwukrotnie nagrodę indywidualną Dyrektora Państwowej Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej II st. im. Fryderyka Chopina w Krakowie za osiągnięcia uczniów w konkursach.

Ocena działalności organizacyjnej

W bieżącej kadencji władz Akademii Muzycznej w Krakowie dr Gajusz Kęska jest przedstawicielem pracowników niesamodzielných w Senacie i Radzie Wydziału Instrumentalnego.

Z inicjatywy dr. Gajusza Kęski w roku 2015 powołany został Ogólnopolski Konkurs Młodych Pianistów „Chopin pod Wawelem”, który miał dwie edycje. W roku bieżącym konkurs ten odbędzie się w formule międzynarodowej. Habilitant jest współtwórcą Małopolskiej Akademii Talentów w Łącku (2015 - kursy mistrzowskie, 2016 – kursy mistrzowskie i festiwal).

Konkluzja

Pan dr Gajusz Kęska to w pełni przygotowany do samodzielnej pracy artysta i pedagog. Jest pianistą dysponującym środkami do twórczego kreowania muzyki, aktywnym na polu artystycznym, dydaktycznym, naukowym i organizacyjnym. Dotychczasowy dorobek Habilitanta stanowi znaczący wkład w rozwój dyscypliny artystycznej instrumentalistyka.

Niniejszym stwierdzam, że w/w osiągnięcia Pana dr. Gajusza Kęski, rozpatrywane łącznie ze wskazanym dziełem artystycznym, spełniają wymagania art. 16 ustawy z dnia 14 marca 2003 roku (z późniejszymi zmianami).

Osiągnięcia Pana dr Gajusza Kęski przyjmuję z dużą satysfakcją

dr hab. Mariusz Sielski

Kraków, dnia 7 kwietnia 2017 roku